

Asia: VN/25579/2023

ASP-lainsäädännön kehittäminen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Nuorisoasuntoliitto NAL ry kiittää mahdollisuudesta lausua ASP-lainsäädännön kehittämisestä.

NAL on vuonna 1971 perustettu nuorten asumisen edunvalvoja ja 22 paikallisen nuorisoasuntoyhdistyksen keskusliitto. Nuorisoasuntoja rakennuttava NAL Asunnot Oy ja asumisen sisältöpalveluja tuottava NAL Palvelut Oy ovat NALin tytäryhtiöitä.

NAL kannattaa ASP-lainsäädännön kehittämistä, jotta nuorten mahdollisuuksia ja kannustimia ostaa omistusasunto voidaan parantaa. ASP-lainsäädännön kehittämisprosessissa on tärkeää ottaa huomioon nuoret ja että ASP-järjestelmä on nuorille kannustava ja selkeä.

Suuri osa suomalaisista nuorista haaveilee omistusasumisesta, mutta nuorten mahdollisuudet ensiasunnon ostoon ovat erityisesti viime vuosina hintojen nousun myötä heikentyneet. Korkeat korot ja elinkustannukset eivät kannusta nuoria omistusasunnon hankkimiseen. Tilastojen mukaan omistusasunnon ostamisen keski-ikä on noussut viime vuosina ja on nykyisin lähes 30 vuotta.

Oma asunto on nuorille yksi parhaista tavoista kasvattaa omaa varallisuuttaan. Vuokralla asumisen kustannukset ovat viime vuosina nousseet merkittävästi erityisesti pääkaupunkiseudulla ja kasvukeskuksissa, mutta asuntolainojen korkojen merkittävä nousun vuoksi omistusasunnon ostaminen ei myöskään näyttäydy monille kannustavana. On tärkeää, että nuorten ensiasunnon hankkimista tuetaan ja keinoja siihen kehitetään. ASP-säästäminen on nuorten keskuudessa tuttua ja suosittua, joten ASP-järjestelmä on myös oikea kanava tukea nuorten omistusasuntojen hankkimista. Jotta ASP-järjestelmä palvelee nuoria parhailla mahdollisimmalla tavalla, tulee järjestelmän olla riittävän selkeä. Siksi lainsäädännön selkeyttäminen on hyvä tavoite.

Alueiden erilaisuuden huomioiminen uudistusprosessissa esimerkiksi lainan enimmäismääriä tarkastellessa on tärkeää. Asuntojen hintataso vaihtelee eri alueilla selvästi ja on tärkeää, että kaikilla olisi mahdollisimman yhdenvertaiset mahdollisuudet ja kannustimet asuntosäästämiseen ja omistusasunnon hankkimiseen – myös alueilla, joissa asuntojen hinnat ovat korkeat.

NAL ei kannata sitä, että ASP-tilille tulisi jatkossa säästää aina kuukausittain, eikä nykyisen vaatimuksen mukaan vähintään vuosineljänneksittäin. Nuorten tilanteet voivat vaihdella merkittävästikin eri kuukausina ja ASP-järjestelmä olisi nuorille joustavampi, mikäli säästämisvaatimus olisi myös jatkossa vuosineljänneksittäin. Joustavammat vaatimukset palvelevat nuoria ja heidän vaihtelevia elämäntilanteitaan paremmin.

Huomion arvoista on se, että ASP-lainojen omarahoitusosuus on melko korkea. Lainakaton nostaminen 95 prosenttiin madaltaisi asuntosäästämisen kynnyistä ja mahdollistaisi omistusasunnon hankkimisen nuorempina. On tärkeää myös huolehtia siitä, että korkotukilaina on riittävällä tasolla. Riittävä taso kannustaa ensiasunnon ostamiseen, mutta sen lisäksi tarvitaan myös muita nuoria tukevia kannustimia.

ASP-järjestelmän kehittäminen niin, että se vastaisi ensiasunnonostajan tarpeisiin paremmin laina-aikana on hyvä tavoite. Pitkänä laina-aikana elämäntilanteet ehtivät muuttua paljon, ja säännösten selkeys ja joustavuus sekä esimerkiksi joustavampi lainan enimmäisaika voivat palvella asunnonostajia paremmin sekä lisätä ASP-järjestelmän houkuttelevuutta.

Sormunen Hilma
Nuorisoasuntoliitto NAL ry